

Agnieszka Pospiszil

Historyk sztuki, rusycysta

Rekomendacja wsparcia finansowego prac remontowych dotyczących okien oraz drzwi, fragmentu ściany tylnej, a także murowanych kolumn drewnianego dworu w Podgórzu-Parcelach

Tak jak nakreśliłam w mojej zeszłorocznej rekomendacji - dwór w Podgórzu zaliczony został przez prof. Tadeusza Jaroszewskiego do „modelowego przykładu ‘stylu dworskowego’” [T.S. Jaroszewski, M. Gierlach Po pałacach i dworach Mazowsza, t. 3, Warszawa 1999] - oficjalnej architektury narodowej, obowiązującej w I ćw. XX w., a zwłaszcza w latach 20. XX w. Dwór wzniesiony został dla Heleny z Wierzbickich Siwczyńskiej, wdowy po wybitnym pionierze górnictwa Królestwa Polskiego i II Rzeczypospolitej, siostry Andrzeja Wierzbickiego (wieloletniego posła na Sejm, ministra Przemysłu i Handlu oraz prezesa „Lewiatana”) – dziadka obecnej właścicielki dworu w Podgórzu.

Ze względu na tę „modelowość” dworu w Podgórzu i jego obecność w literaturze przedmiotu oraz rzadkość zachowania drewnianych realizacji w stylu narodowym/dworskim z elementami góralskiego art déco - wskazana jest kontynuacja prac konserwatorsko-remontowych. Dwór w Podgórzu zachował się w formie jednorodnej - niemal niezmienionej od czasu budowy.

Bez prac tych niemożliwa jest ochrona substancji zabytkowej czyli zachowanie budynku w odpowiednim stanie technicznym oraz zamieszkanie i użytkowanie obiektu. Po wymianie pokrycia dachowego dworu na dachówkę ceramiczną - kolejnym krokiem, planowanym przez właścicieli jest całkowita wymiana stolarki okiennej i drzwiowej (a także okuć), naprawa fragmentu ściany tylnej wraz likwidacją najważniejszych przekształceń wtórnych elewacji oraz naprawa i ewentualne wzmocnienie kolumn, czyli ważnego elementu charakterystycznego i niezbędnego dla architektury dworskiej. Pod względem estetycznym prace mają na celu przywrócenie oryginalnej kolorystyki stolarki oraz kolumn, znanej dzięki badaniom stratygraficznym oraz rekonstrukcję wyglądu elewacji (zwłaszcza rytmu otworów okiennych) maksymalnie zbliżonego do oryginalnej przedwojennej. Wymieniana stolarka będzie wykonana indywidualnie na wzór oryginalnych zachowanych elementów. Jest to też kolejny element rekonstrukcji oryginalnej kolorystyki budynku. Obecny stan zachowania okien w stanie niemal destruktu – szpeci ogólne wrażenie od budynku, podobnie jak kraty, które nie tylko są wtórnym dodatkiem, ale też nie spełniają norm bezpieczeństwa pożarowego i ewakuacji w przypadku pożaru. Ujednolicenie formy okien oraz drzwi także pozytywnie wpłynie na całościowy odbiór bryły budowli. Wszystkie wyżej wymienione prace doprowadzą do odzyskania przez dwór harmonijnego i niemal oryginalnego wyglądu znanego obecnie tylko z fotografii archiwalnych.